

یوہامی نمادینہ کردن اندیشہ های دینی

(از طریق خانوادہ مدرسہ، دین و رسالہ)

مؤلف: حسین بنی

سرشناسه	:	حسینی، حسین، ۱۳۳۱ -
عنوان و نام پدیدآور	:	شیوه های نهادینه کردن اندیشه های دینی (از طریق خانواده، مدرسه، دین و رسانه) / مؤلف حسین حسینی، ویراستار ندا اسدی.
مشخصات نشر	:	تهران : انجمن اولیا و مربیان
مشخصات ظاهری	:	۳۸۱ ص؛ ۵/۱۴×۳۱/۵ س.
فروست	:	انتشارات دفتر مرکزی انجمن اولیا و مربیان؛ ۱۳۸۹.
شابک	:	978-964-451339-8:۵۵۰۰۰۰ ریال
وضعیت فهرست‌نویسی:	:	فیا
یادداشت	:	کتابنامه.
موضوع	:	تعلیمات دینی اسلامی برای کودکان--ایران
موضوع	:	Islamic religious education of children--Iran
موضوع	:	اسلام و آموزش و پرورش--ایران
موضوع	:	Islamic education--Iran
موضوع	:	تعلیمات دینی اسلامی
موضوع	:	Islamic religious education
شماره خزوده	:	اسدی، ندا، ۱۳۶۱ - ویراستار
رده‌بندی کنگره	:	BP۷۷
رده‌بندی دیویی	:	۲۹۷/۴
شماره کتابشناسی ملی:	:	۶۰۵۱۷۶۱

انتشارات دفتر مرکزی انجمن اولیا و مربیان

شماره انتشار ۲۱۹

شیوه های نهادینه کردن اندیشه های دینی

(از طریق خانواده، مدرسه، دین و رسانه)

مؤلف: حسین حسینی

ویراستار: ندا اسدی طراحی و صفحه آرایی: محمد اسکندری پور

آماده سازی: اداره آموزش و پرورش

امور چاپ و توزیع: امور اداری و

چاپ و صحافی آزاده

ناظر چاپ: کامبیز عبدالرحیم زاده

چاپ: اول تیراژ: ۱۰۰۰ جلد شابک: ۸-۳۳۹-۴۵۱-۹۶۴-۹۷۸ قیمت: ۵۵۰۰ ریال

کلیه حقوق محفوظ است

تهران-میدان فردوسی-خیابان سپهبد قرنی-نیش خیابان سمیه-ساختمان زنده یاد علاقه مندان

طبقه دهم-دفتر مرکزی انجمن اولیا و مربیان- وزارت آموزش و پرورش

نمبر: ۸۸۸۳۹۹۶۲

تلفن: ۸۲۲۸۴۲۷۳

فروشگاه مرکزی: خیابان قدس-ابتدای خیابان طالقانی، شماره ۴۳۳

نمبر: ۸۶۰۵۲۳۸۲

تلفن: ۸۶۰۵۲۷۰۱

۱۳	سخن ناشر
۱۵	پیش‌درآمد و تبیین مسئله
۲۱	فصل اول
۲۱	تعاریف و کلیات
۲۱	مسئله اجتماعی
۲۲	بربیت
۲۲	فرایند جامعه‌پذیری
۲۵	اجتماعی‌شناسی پیشین (Anticipatory socialization)
۲۵	جامعه‌پذیری مجدد
۲۶	کارگزاران اجتماعی شدن
۲۸	کارگزاران دینی اجتماعی شدن
۲۹	اندیشه دینی (Religious thought)
۳۱	مراحل جامعه‌پذیری
۳۲	گونه‌های اجتماعی شدن
۳۳	درونی‌سازی ارزش‌ها
۳۵	درونی‌سازی و کارکرد منفی آن
۳۶	کارکردهای مثبت درونی‌سازی
۳۷	کنترل اجتماعی (Social control)
۳۸	انسان دویبعدی و چندبعدی
۴۰	چرایی نهادینگی پایدار
۴۱	نیاز و بی‌نیازی
۴۲	جهل و کم‌آموختگی
۴۲	ضعف تعلق مذهبی
۴۳	روابط غیراقتناعی

۴۳	غفلت هنجاری
۴۵	بی‌سازمانی اراده و اندرماندگی
۴۵	مسئولیت‌پذیری
۴۶	فقدان عصبیت نقش
۴۷	شرایط جغرافیایی

فصل دوم

۴۹	بهادینه‌کردن اندیشه‌های دینی در خانواده
۴۹	رانوگرایی و ارتباط دین با خانواده
۵۱	عوامل سرکشی اندیشه‌ها در خانواده
۵۱	پیش‌هادینگ، ضرورت قبل از تولد
۵۴	اولین قدم
۵۶	نیازمندی در اندیشه
۵۷	مهارت
۶۰	بازی میدانی
۶۲	رقابت و مسابقه (Competition)
۶۳	تقویت حس همکاری و کار گروهی
۶۴	کشمکش و درونی‌سازی
۶۵	حل مسئله
۶۶	مجاب شدن و اجابت کردن
۶۷	حل مسئله
۶۸	ظرفیت ذهنی فرزند
۷۰	پرورش ذهن برای پذیرش
۷۱	مسامحه و آسان‌گیری
۷۳	عفو و گذشت
۷۴	دوستانی که دوستی می‌کنند
۷۶	مدل‌گیری غریزه‌گرایانه
۷۸	عمل‌گرایی، یعنی رجحان تربیت

۷۹	باورها تلقین می‌شوند
۸۱	تقویت برای یادگیری
۸۲	حل مسئله
۸۳	نمادها، زیر سایه جایزه‌ها
۸۵	وقتی تنبیه لازم می‌آید
۸۷	آموزش آگاهانه (Informed teaching) و اندیشه‌پردازی (Ideation)
۸۸	هواست‌دینی
۹۲	درک میزان علاقه کودک
۹۳	انگیزش و تقویت آموزش
۹۴	انطباق با فرهنگ
۹۵	مراقبه در تالیف
۹۷	وفای به عهد و شایسته قرار می‌دهی
۹۸	نظم و نظام‌سازی
۹۹	قدرت و اقتدار
۱۰۱	اخلاق برای اخلاق
۱۰۳	عزت نفس
۱۰۴	بیان مسئله (پرورش عزت نفس)
۱۰۶	آزادی و قدرت انتخاب، فرصت یا تهدید؟
۱۰۷	روابط اجتماعی باز یا بسته
۱۰۸	هنر، نشاط و شتاب نهادینگی
۱۱۰	آسیمی که وجود دارد
۱۱۱	استدلال، نقد و گفتگو
۱۱۲	صدق و راستی
۱۱۴	بایدها و معروف‌ها؟
۱۱۵	حل مسئله

۱۱۷	مشارکت در گروه‌های مجرمانه
۱۲۰	حل مسئله
۱۲۲	نظریه مجاورت و فرایند «جماعتی» و «جامعه‌ای شدن» روابط
۱۲۳	گذار از کل‌نگری و اندیشه گشتالتی
۱۲۵	فرهنگ تلویحی و خبرپردازی
۱۲۷	ورش حکمت‌اندیشی
۱۲۸	راضی و فروتنی
۱۲۹	وحدت اقتصادی
۱۳۱	وعده‌های بی‌اعتمادی
۱۳۳	خانواده مسترد یا هسته‌ای
۱۳۵	طرح مسئله
۱۳۹	فصل سوم
۱۳۹	نهاد آموزش و نهادینگی اندیشه‌های دینی
۱۳۹	مهندسی فرهنگی؟
۱۴۲	انطباق فرهنگ آموزشی با فرهنگ دینی
۱۴۳	پرورش دادن یا بارآوردن؟
۱۴۴	کنترل و نظارت
۱۴۶	تشویق و تنبیه مدرسه‌ای
۱۴۹	تمرین و ممارست
۱۵۱	بازی نقش - اجتماعی شدن پیشین
۱۵۲	غناي منابع بازی
۱۵۴	شعر و طنز
۱۵۵	الگوی آرمانی، ارتباط و مرادوه
۱۵۷	حل مسئله
۱۵۸	متربی محوری
۱۵۹	حل مسئله
۱۵۹	پرورش ارزش‌ها و رویکردهای دینی به شکلی معتدل و دور از تعصب غیرمنطقی

۱۶۰	اخلاق دگرخواهانه
۱۶۱	اجتماع جامعه‌گی
۱۶۳	آگاهی معلم
۱۶۳	آگاهی علمی
۱۶۴	آگاهی از کلاس
۱۶۶	آگاهی از جامعه
۱۶۸	انگیزه متعلم
۱۷۰	وصف و فصل
۱۷۱	حل مسئله
۱۷۲	الگوی رفتاری (Behavior pattern)
۱۷۴	هویت پایدار و توسعه اجتماع
۱۷۶	هویت و آسیب‌ها، آ...
۱۸۱	حل مسئله
۱۸۳	همکاری خانه و مدرسه
۱۸۵	خاطر خطیر (من اجتماعی هشیار)
۱۸۶	حل مسئله
۱۸۹	عصبیت به قراردادهای
۱۹۰	عمل‌گرایی و تقلید
۱۹۳	حل مسئله
۱۹۴	تدقیق در ابعاد ارزش‌ها و هنجارها
۱۹۶	قدرتی برای پروراندن
۱۹۹	بدیلی برای جایگزینی
۲۰۰	جذب محتوا
۲۰۴	نیایدهای جذب محتوا
۲۰۷	فصل چهارم
۲۰۷	دین و نهادینگی اندیشه‌های دینی

۲۰۷	طرح مسئله
۲۰۸	ضرورت طرح مسئله
۲۰۹	شیوه‌ها، در درونی‌سازی
۲۱۰	اعتبار عقلی (Intellectual Respectability)
۲۱۰	کارکرد عقل در شناخت و درونی‌سازی
۲۱۲	خردورزی مبنای حق و اخلاق
۲۱۳	تأمین، حکمت، برهان
۲۱۵	دین‌دار بی‌ایمان، عالم بی‌دین
۲۱۵	پاسخ مسئله
۲۱۷	حل مسئله
۲۱۸	تمرین و ممارست
۲۱۹	احکام عملی - عمل گرایی (Pragmatism)
۲۲۰	دین، سن و نهاددینگی
۲۲۱	الف: سنین کودکی
۲۲۲	ب: سنین جوانی
۲۲۳	حل مسئله
۲۲۴	پ: میان‌سالی و بزرگسالی
۲۲۵	حل مسئله
۲۲۷	خداگونگی رفتار
۲۲۸	تقوا، ترس است و درنگ
۲۳۰	تعديل شهوت و لذت
۲۳۲	فطرت گرایی
۲۳۳	تسلیم و انقیاد
۲۳۴	تبشیر و انذار
۲۳۶	مسامحه و مدارا
۲۳۷	حسبه و مراقبه

۲۳۹	حل مسئله
۲۴۰	امربه معروف
۲۴۱	حل مسئله
۲۴۲	عفت و حیا
۲۴۵	حل مسئله
۲۴۶	اخلاق فریضه شناسی
۲۴۷	دین سازن جامعه و روش شناسی دینی
۲۴۹	بواندیشی و چندگانگی نظری
۲۵۱	پلورالیسم - شکلی را حل می کند؟
۲۵۳	مشورت
۲۵۴	تبعیت و تقلید
۲۵۶	حلول در مکتب فساد
۲۵۸	حلول در مکتب سعادت
۲۵۹	ضمیر، وجدان
۲۶۱	صبر بر معصیت
۲۶۳	صداقت و راستی، اندیشه همه ادیان
۲۶۵	دوگانگی ارزشی، آفت اندیشه و مصیبت گروه
۲۶۷	رهیافت های مقابله با دوگانگی ارزشی
۲۶۸	قبله داری، نه قبله داری
۲۷۰	مناجات بندگی و خیر محض
۲۷۲	چرخش به ملکوت
۲۷۳	یاد مرگ
۲۷۴	معادگرایی
۲۷۶	رعایت روایت
۲۷۸	حدیث و ادبیات
۲۷۹	تاریخ دین و جغرافیای اندیشه

- ۲۸۲ اسناد ارزشی و اسباب هنجاری
 ۲۸۴ نگرش جامعه‌شناختی
 ۲۸۶ اراده استوار برای کنش
 ۲۸۷ فرایند تقویت اراده
 ۲۸۹ رجحان عقل سلیم بر اندیشه نظری

فصل پنجم

- ۲۹۱ رسانه، ارتباط جمعی، اندیشه دینی
 ۲۹۱ اخبار رسانه
 ۲۹۳ رسانه و انگیزش دینی
 ۲۹۴ جامعه‌پذیری تعمیلی
 ۲۹۶ تلاش برای این رسانه جامعه‌پذیری مجدد
 ۲۹۸ پیشگیری از اثرات ضربه‌ای
 ۲۹۹ اتاق فکر مجازی تقویت آگاهی
 ۳۰۰ رسانه و مجاب‌سازی دینی
 ۳۰۱ حل مسئله اجابت در تغییر
 ۳۰۵ پایبندی به قراردادهای
 ۳۰۶ تواندیشی دینی
 ۳۰۸ حل مسئله دیانت و عقلانیت
 ۳۰۹ ساز و کارهای رسانه برای مهارت‌های دینی
 ۳۱۱ غسل تعمیدی برای گناهکاران
 ۳۱۲ مذهب خدامداری در برابر مذهب سرمایه‌مداری مفرط
 ۳۱۴ ارتباط بین الادیان
 ۳۱۶ فعلیت زمانی و مکانی
 ۳۱۸ استقلال رسانه‌ای
 ۳۲۰ افزایش ظرفیت روانی، اخلاقی و علمی برای رفتار
 ۳۲۳ قدرت تغییر فرهنگ
 ۳۲۴ تقویت حس همکاری و یکپارچگی گروهی

کتاب حاضر دربارهٔ پند نیک نیست، به دنبال نیک‌بختی آفریدن نیز نیست. نویسنده تلاش می‌کند یکی از شیوه‌های متعدد نیک‌بختی را به تصویر بکشد، شیوه‌ای انفرادی - گروهی که سعی بر آن دارد که اندیشه‌های مرتبط با ماهیت و فلسفهٔ دین را از منظر جامعه‌شناسی و البته امروزی در خدمت ارزش‌ها، هنجارها و رفتارهای اجتماعی قرار دهد. نویسنده در مقولات و معقولات مطرح شده در کتاب، تلاش دارد چگونگی فراهم کردن زمینهٔ تثبیت و عملی کردن یکی از نظریه‌ها و مباحث اساسی جامعه‌شناسی را با طرح مبحثی به نام درونی‌سازی یا نهادینگی تشریح کند. کتاب حاضر بر این گمان نیست که نهادینگی صرفاً تزریق بایدها و نبایدهای فردی و جمعی به رگ و پی فرد و جامعه است، بلکه علاوه بر آن، یک برد پیشگیری را در نظر دارد تا جامعه، به‌ویژه جامعهٔ آموزشی، فرهنگی و دینی دچار معضلی همچون ناهنجاری، بحران و آنومی (بی‌سجاری) نگردد.

امروز در جامعهٔ ما، نهاد خانواده، مدرسه، این رسانه همه جا حاضر است و با تمام معایب و مضراتی که رسانه در دنیای امروز دارد، جامعهٔ ایرانی رسانه‌اش به صلاح نزدیک تر است و به دلیل مقبولیت روانی می‌تواند اثرگذار باشد. یعنی رسانه بهتر می‌تواند پیوند و ارتباط بین نهادهای دیگر را وسعت و استحکام بخشد.

مأموریت‌های انتشارات انجمن اولیا و مربیان در بخش آموزش عمومی و ارتقای دانش عمومی والدین در جهت درونی‌سازی ارزش‌های متعالی اعضای جامعه و به‌ویژه والدین و همچنین تلاش برای تقویت احساس

مسئولیت‌پذیری معلم، به‌مثابه عنصر اجرایی تعلیم و تربیت مهم‌ترین علت نشر اثر حاضر است. کتاب حاضر به‌دنبال آن است که از طریق آموزش و آگاهی‌اندیشه به‌مخاطبان کمک کند فرزندان خود را «مسئولیت‌پذیر» باریابورند. بر این اساس، هدف از تدوین و انتشار این کتاب در موضوع مسئولیت‌پذیری، تذکر، نصیحت و حتی آموزش مستقیم به یکایک افراد جامعه نیست، بلکه یادآوری شیوه‌های اجتماعی شدن اندیشه‌ها به مجریان و کارگزاران اجتماعی، به‌ویژه معلمان و کارگزاران آموزشی و انتقال آن به دانش‌آموزان و خانواده‌ها است.

انجمن اولیا و مربیان بر این باور است که از طریق انتشار چنین آثاری شاید بتوان دین‌پوری را دینی و قلبی ساخت. امیدواریم خواندن کتاب صفت دینی‌سازی ارزش‌های متعالی الهی و انسانی در مخاطبان، مورد استقبال آنان نیز قرار گیرد.

انتشاریات انجمن اولیا و مربیان